

RS
USREPUBLIKA SLOVENIJA
USTAVNO SODIŠČE**Številka:** U-I-137/17-7**Datum:** 22. 6. 2018

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za preizkus pobude Petra Brodariča, Novo mesto, na seji 22. junija 2018

sklenilo:

Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti prvega odstavka 5. člena v zvezi z 29. členom Zakona o verski svobodi (Uradni list RS, št. 14/07 in 100/13) se zavrže.

OBRAZLOŽITEV

1. Pobudnik zatrjuje, da so v izreku navedene izpodbijane določbe v neskladju s 14. in 41. členom Ustave. V utemeljitev svojega pravnega interesa za vložitev pobude navaja, da kot davkoplačevalec prispeva v državni proračun, iz katerega država na podlagi izpodbijane ureditve gmotno podpira registrirane cerkve in druge verske skupnosti zaradi njihovega splošno koristnega pomena. Iz izpodbijane ureditve po njegovem mnenju izhaja, da so do gmotne pomoči države upravičene samo določene oblike izpovedovanja vere, in sicer tiste, ki se odvijajo v okviru registrirane verske skupnosti. Pobudnik naj ne bi bil član nobene verske skupnosti in naj bi versko svobodo uresničeval posamično, zato mu državna pomoč pri uživanju svobode vesti ni dosegljiva. Želi si takšno spremembo veljavnih predpisov, da mu bo omogočeno ohraniti svojo individualno vero in hkrati enakopravno uživati sorazmerni del državne pomoči za zagotavljanje verske svobode državljanov. Pravni interes, kot nadalje navaja, je izkazan, ker je pravica do verske opredelitve ali neopredelitve, ki jo izpodbijana ureditev krši, sestavni del svobode vesti in je ustavno varovana. Ker izpodbijana ureditev izhaja iz domneve zakonodajalca, da so verske skupnosti zaradi zavzemanja za duhovnost in zaradi svoje socialne dejavnosti splošno koristne, je ohranitev obstoječe ureditve v splošnem interesu, sprememba ureditve pa je, kot navaja, njegov osebni interes. Trdi še, da se bo njegov pravni položaj izboljšal le ob

ugodni rešitvi pobude s strani Ustavnega sodišča, saj bo le v tem primeru lahko od države zahteval in tudi dosegel spoštovanje človekovih pravic, ki jih jamčita 14. in 41. člen Ustave.

2. Pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti lahko da, kdor izkaže svoj pravni interes (prvi odstavek 24. člena Zakona o Ustavnem sodišču, Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS). Po drugem odstavku navedenega člena je pravni interes podan, če predpis ali splošni akt, izdan za izvrševanje javnih pooblastil, katerega oceno pobudnik predlaga, neposredno posega v njegove pravice, pravne interese oziroma v njegov pravni položaj.

3. Po ustaljenem stališču Ustavnega sodišča je pravni interes v smislu navedene določbe podan, če bi ugoditev pobudnikovemu predlogu privedla do izboljšanja njegovega pravnega položaja (prim. sklepe št. U-I-29/94 z dne 12. 5. 1994, OdlUS III, 48, št. U-I-155/94 z dne 9. 11. 1994, OdlUS III, 121, in št. U-I-216/08 z dne 23. 9. 2009). V obravnavnem primeru to ni izkazano. Z zgoraj povzetimi navedbami pobudnik po presoji Ustavnega sodišča ni obrazložil, kako bi morebitna razveljavitev izpodbijanih določb izboljšala njegov pravni položaj. Razveljavitev izpodbijanih določb bi namreč pomenila samo to, da bi registrirane verske skupnosti ostale brez državnega financiranja, s takšno spremembo pa se pobudnikov pravni položaj ne bi spremenil. Ni videti, kako bi razveljavitev lahko vplivala na njegove davčne obveznosti, saj sama po sebi ne bi pomenila, da bo plačeval manj davkov ali da bo tudi sam deležen gmotne pomoči države. Prav tako ni videti, kako bi okrepila njegovo svobodo vesti iz 41. člena Ustave, konkretno, kako naj bi razveljavitev prispevala k svobodi izpovedovanja vere in drugih opredelitev v zasebnem in javnem življenju (prvi odstavek 41. člena Ustave), ki jo ima pobudnik, ali k okrepitvi njegove pravice, da se ni dolžan opredeliti glede svojega verskega ali drugega prepričanja (drugi odstavek 41. člena Ustave). Kolikor pobudnik trdi, da si v primeru uspeha obeta spremembo izpodbijane ureditve v smeri, da bo ta tudi posameznikom izven registriranih verskih skupnosti omogočala sofinanciranje države zaradi uresničevanja njihove verske svobode, pa velja spomniti, da je Ustavno sodišče že sprejelo stališče, da financiranje verskih skupnosti ni dolžnost države, ki bi izhajala iz 41. člena Ustave, in da ta ustavna določba praviloma niti posameznikom ne daje pravice zahtevati, naj jim država financira uresničevanje verske svobode (tako 130. točka odločbe št. U-I-92/07 z dne 15. 4. 2010, Uradni list RS, št. 46/10, in OdlUS XIX, 4). Zaradi takšnega omejenega dometa ustavne določbe iz nje tudi ne izhaja neposredna zahteva za spremembo izpodbijane ureditve v smeri razširitve sofinanciranja uresničevanja verske svobode tudi na posameznike, ki to svobodo uresničujejo izven registriranih verskih skupnosti. S pričakovanjem zakonodajne spremembe, ki nima jasnega kritja v zahtevah Ustave, pa pobudnik ne more uspešno utemeljiti svojega pravnega interesa.

4. V zvezi s pobudnikovo pravico, da se ni dolžan opredeliti glede svojega verskega ali drugega prepričanja, kar je negativni vidik svobode vere (glej 85. točko in naslednje točke odločbe Ustavnega sodišča št. U-I-92/07), je treba posebej dodati, da

plačevanja davkov, iz katerih se končno plačuje tudi financiranje verskih skupnosti po izpodbijani ureditvi, ni mogoče razlagati kot izražanje podpore določeni verski skupnosti ali verskim skupnostim nasploh. Po ustaljenem stališču Ustavnega sodišča je davek neposreden poseg države v premoženjsko sfero zavezancev brez neposrednega povračila (tako npr. odločba št. U-I-9/98 z dne 16. 4. 1998, Uradni list RS, št. 7/98 in 39/98, ter OdlUS VII, 74). Povračilo za vplačan davek sicer obstaja in se kaže v različnih oblikah javnih izdatkov, vendar le na splošno. Kaj konkretno je povračilo (javni izdatek) za vplačani davek, pa ne more biti natančno določljivo. Zato je davek javna dajatev, namenjena splošnemu financiranju javne porabe. Ker je povezava med vplačilom posameznega davka v proračun in konkretnim javnim izdatkom tako oddaljena in nejasna, posameznik s plačilom davka svojega pravnega interesa za izpodbijanje ureditve, ki ima javnofinančne posledice, ne more utemeljiti.

5. Ker pobudnik ni izkazal pravnega interesa za začetek postopka za oceno ustavnosti izpodbijane ureditve, je Ustavno sodišče pobudo zavrglo.

6. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi tretjega odstavka 25. člena ZUstS in prve alineje tretjega odstavka 46. člena Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 86/07, 54/10, 56/11 in 70/17) v sestavi: predsednica dr. Jadranka Sovdat ter sodnice in sodniki dr. Matej Accetto, dr. Dunja Jadek Pensa, dr. Rajko Knez, dr. Etelka Korpič – Horvat, dr. Špelca Mežnar, dr. Marijan Pavčnik in Marko Šorli. Sklep je sprejelo soglasno.

dr. Jadranka Sovdat
Predsednica